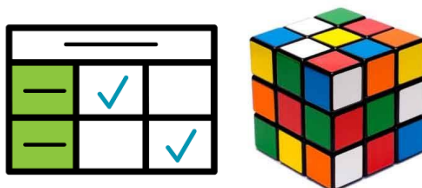

Rating Scale & Rubric Construction

รองศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ (อ.จร)
kbuaraphan@gmail.com

สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ธรรมชาติของ Rating Scale (มาตรฐานค่า)

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

Video: การนำเสนอ

โครงร่างโครงงาน เรื่อง **Analysis of a Dragonfly Wing Structure**
ของนักศึกษาสาขาวิศวกรรมเครื่องกล

(2 นาที)

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

Rating Activity: การนำเสนอ

เขียนชื่อ แล้ว Rate
คะแนนการนำเสนอ
(Presentation Skills)
1-5 คะแนน + เหตุผล

ส่งผ่าน **Padlet**
โดยการกดปุ่ม

<https://padlet.com/kbuaraphan/m4j1tzgsarpv94sl>

©Assoc. Prof. Dr. Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

จุดเด่นของ Rating Scale

- ประเมินการเรียนรู้ (Learning) ได้ทั้ง กระบวนการ (Process) และผลงาน (Product)
- ช่วยประเมินคุณลักษณะที่มีความเป็นนามธรรม (Abstract) ให้เป็นรูปธรรมที่จับต้องได้มากขึ้น
- ช่วยแปลงข้อมูลเชิงคุณภาพของที่แสดงกระบวนการ/ ผลงาน ให้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (ตัวเลข) ที่เข้าถึงเร็วขึ้น และเข้าใจง่ายขึ้น

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

จุดด้อยของ Rating Scale

Subjectivity (อัตวิสัยของมนุษย์)

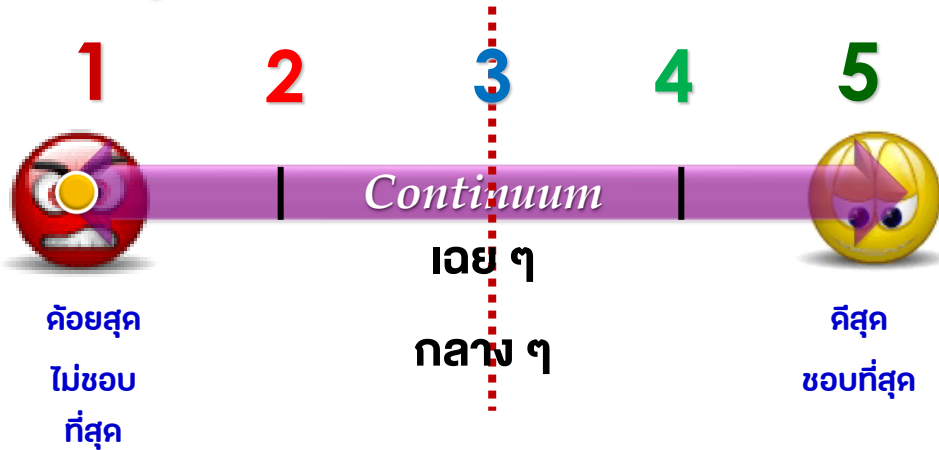
- ❑ การปฏิบัติ/ ผลงานเดียวกัน แต่เมื่อผู้ประเมินต่างกัน อาจ คาดหวังคุณลักษณะที่ต้องการ (Desirable characteristics) และคุณภาพ (Quality) ของการปฏิบัติ/ ผลงานนั้นแตกต่างกัน ได้ เข้าค่า "สองคนยลตามช่อง..." เนื่องจากแต่ละคนต่างก็มี ความคิด ความคาดหวัง ทฤษฎี ความเชื่อ ค่านิยม ประสบการณ์ การฝึกหัด/ศึกษาฯ ที่แตกต่างกัน
- ❑ ผู้ประเมินต่างกัน อาจมีความยาก (Difficulty) ในการใช้ คะแนนแตกต่างกัน (อ.ใจดี vs. อ.ใจร้าย)

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

5-Scale Rating

ความรู้สึกที่มีต่อ **การนำเสนอของนักศึกษา**

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ลักษณะของ Rating Scale

มาตรฐานค่า

เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินค่าของคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม (เช่น ความรู้สึก ความพึงพอใจ เจตคติ ความตระหนัก) ให้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (ตัวเลข) โดยผู้ประเมินจะถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้า (เช่น ข้อความ ภาพ วัตถุต้นข) เพื่อให้แสดงค่าของสิ่งที่ประเมินบนสเกล (Scale) ที่มีค่าต่อเนื่องและแบ่งเป็นช่วงที่เท่ากัน

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

มาตรฐานค่า Rating Scale

ช่วยในการประเมินคุณลักษณะที่มี
ความเป็นนามธรรม (Abstract) ให้เป็นรูปธรรม
มากขึ้น

เช่น เจตคติ ความพึงพอใจ ความคิดสร้างสรรค์ ความ
สวยงาม ทักษะ การปฏิบัติ ความสามารถ คุณภาพผลงานฯ

Descriptive Rating Scale

มาตรฐานค่าแบบบรรยาย

มีสิ่งเร้าเป็นข้อความที่บรรยายลักษณะ พร้อมกับจำนวนระดับที่ต้องประเมิน (ส่วนใหญ่มี 5 ระดับ)

เช่น ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษา

ข้อความ	ไม่เคย (1)	นานๆ ครั้ง (2)	บางครั้ง (3)	บ่อยครั้ง (4)	เสมอ (5)
การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				✓	

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

Descriptive Rating Scale

มาตรฐานค่าแบบบรรยาย

มีสิ่งเร้าเป็นข้อความ + จำนวนระดับที่ต้องประเมิน

เช่น ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
ความพึงพอใจต่อบรรยากาศการอบรม	✓	✓	✓	✓	✓

Continuum (แถบความต่อเนื่อง)

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ตัวอย่าง Descriptive Scales

ความพึงพอใจต่อการอบรม

ตัวแปรเชิงนามธรรม บันมิกกรรม

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1.	ความพึงพอใจต่อ กิจกรรม					
2.	ความพึงพอใจต่อ วิทยากร					
3.	ความพึงพอใจต่อ ระยะเวลา					
4.	ความพึงพอใจต่อ สถานที่					
5.	ความพึงพอใจต่อ อาหารว่าง					
6.	ความพึงพอใจใน ภาพรวม					

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ตัวอย่าง Descriptive Scales

นักศึกษาประเมินการสอนของอาจารย์ (Instructor Evaluation)

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
1.	Having knowledge and expertise of the subject (ความรู้ในเนื้อหา)					
2.	Ability to transfer knowledge (ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา)					
3.	Appropriate teaching methods and instructional media (ความเหมาะสมของวิธีสอนและสื่อการสอน)					
4.	Ability to motivate and challenge learners to think, analyze and giving opinions (ความสามารถในการจูงใจและท้าทายผู้เรียนให้คิด วิเคราะห์ และให้ข้อคิดเห็น)					
5.	Ability to cover expected course contents (ความสามารถในการครอบคลุมเนื้อหาวิชา)					
6.	Punctuality (ความตรงต่อเวลา)					

ตัวอย่าง Descriptive Scales

นักศึกษาประเมินวิชา (Course Evaluation)

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
1.	Clearly defining course objectives and description (ระบุจุดประสงค์และคำอธิบายวิชาอย่างชัดเจน)					
2.	Relevant topics and course contents (หัวข้อและเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน)					
3.	Relevant course contents and teaching hours (เนื้อหาและจำนวนชม. มีความสอดคล้อง)					
4.	Available self-learning activities (การมีกิจกรรมเรียนรู้ ด้วยตนเอง)					
5.	Applicable course content (เนื้อหาวิชามีประโยชน์)					

ความพึงพอใจต่อวิชา

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ตัวอย่าง Descriptive Scales

นักศึกษาประเมินวิชา (Course Evaluation)

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
6.	Adequate teaching resources e.g. journals, textbooks, network, etc. (ทรัพยากรการสอนเพียงพอ)					
7.	Appropriate teaching facilities e.g. classroom, audio-visual equipment, teaching media, etc. (สิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนมีความเหมาะสม)					
8.	Suitable measurement and evaluation methods (วิธีการวัดและประเมินมีความเหมาะสม)					
9.	Overall course satisfaction (ความพึงพอใจโดยรวม)					

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

Rating Scale vs. Scoring Rubrics

การประมาณค่า (Rating) ของแต่ละคนใน Rating Scale อาจมีแนวคิดเบื้องหลังระดับคะแนนที่ให้ที่แตกต่างกันได้ แม้จะให้คะแนนเท่ากัน แต่ก็อาจจะมีแนวคิดเบื้องหลังแตกต่างกันได้ (เช่น ความหมาย สิ่งที่คาดหวัง องค์ประกอบ จุดเน้นฯ) ผู้ประเมินจึงควรใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) เข้ามาช่วย เพื่อให้การประเมินให้มีความตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) มากขึ้น

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ตัวอย่าง Scoring Rubrics

นักศึกษาประเมินการสอนของอาจารย์ (Instructor Evaluation)

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1.	Ability to transfer knowledge (ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา)	<u>คำอธิบายคุณภาพระดับ 1</u> • หมายถึงอะไร • มีลักษณะอย่างไร	คำอธิบายคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ	<u>คำอธิบายคุณภาพระดับ 5</u> (Quality Description) • หมายถึงอะไร • มีลักษณะอย่างไร

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

จุดเด่นของ Scoring Rubrics

เหมือนกับ Rating Scale

- ประเมินการเรียนรู้ ได้ทั้ง กระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ
- ช่วยประเมินคุณลักษณะที่มีความเป็น นามธรรม ให้เป็น รูปธรรม
- ช่วย แปลงคุณภาพ ของกระบวนการ/ ผลงาน จากการปฏิบัติ ให้เป็น ข้อมูลเชิงปริมาณ ที่เข้าถึงได้เร็วขึ้น เข้าใจได้ง่ายขึ้น

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

จุดเด่นของ Scoring Rubrics

เพิ่มเติมจาก Rating Scale

- มีคำอธิบายคุณภาพของแต่ละระดับว่า หมายถึงอะไร มีลักษณะอย่างไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง ทำให้การประเมินมีความตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) มากขึ้น

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Construction of Scoring Rubrics)

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

แนวทางการสร้าง Scoring Rubrics

เกณฑ์การให้คะแนน เริ่มที่ตัวผู้สอน (Teacher-Driven Approach)	เกณฑ์การให้คะแนน เริ่มที่ผลงาน/ การปฏิบัติ ของผู้เรียน (Student-Driven Approach)
---	--

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

การสร้าง Scoring Rubrics แบบ Teacher-Driven Approach

กิจกรรม: สร้าง Scoring Rubrics เพื่อ
ประเมินทักษะการนำเสนอ
(Presentation Skills) ของ
นักศึกษา

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน

1. Performance List Rubric*

List สิ่งที่ต้องการในผลงาน/ การปฏิบัตินี้

- .....
- .....
- .....
- .....

*Lantz Jr., H. B. (2004). Rubrics for assessing student achievement in science grades K-12. Thousand Oaks, California: Corwin Press.

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน

1. Performance List Rubric*

แต่ละคน ให้ List 3 สิ่งที่ต้องการในการนำเสนอ
ผลงานของนักศึกษา

- .....
- .....
- .....

*Lantz Jr., H. B. (2004). Rubrics for assessing student achievement in science grades K-12. Thousand Oaks, California: Corwin Press.

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

- แลกเปลี่ยนแนวคิด 3-thing List กับเพื่อนในกลุ่ม
- สรุปเป็นแนวคิดของกลุ่ม
"คุณลักษณะของการนำเสนอที่ดี"

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

Performance List Rubric*

การปฏิบัติ	ผลประเมิน (1 = มี 0 = ไม่มี)
1. สบตาผู้ฟัง (eye contact) 2. ระบุขอบเขตเนื้อหาการนำเสนอ 3. นำเสนอตรงตามหัวข้อ 4. เนื้อหาการนำเสนอใหม่ น่าสนใจ 5. ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม 6. ตอบคำถามผู้ฟังถูกต้อง 7. นำเสนอภายในกรอบเวลาที่กำหนดให้	List สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในการปฏิบัติ นั้น ๆ
รวม (เต็ม 7 คะแนน)	

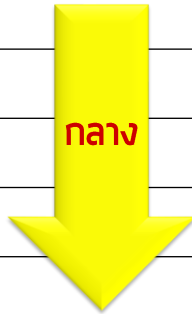

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

สร้างเกณฑ์การให้คะแนน

- จากการสรุปแนวคิดของกลุ่มเกี่ยวกับ 3-thing List of Good Presentation
- นำมาออกแบบเกณฑ์การให้คะแนน 3-scale Scoring Rubrics เพื่อประเมินทักษะการนำเสนอโครงการ (Project) ของนักศึกษา
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับ Scoring Rubrics

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

3-Scale Scoring Rubrics ประเมินทักษะการนำเสนอ

ลักษณะ/ องค์ประกอบ	ระดับคุณภาพ		
	1 น้อย	2 ปานกลาง	3 มาก
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน

Analytic Rubric เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ

ด้าน/ องค์ประกอบ	ระดับคุณภาพ		
	1 น้อย	2 ปานกลาง	3 มาก
เนื้อหา	นำเสนอเนื้อหาไม่ตรง หัวข้อ เนื้อหาส่วนใหญ่ ไม่ถูกต้อง เนื้อหาไม่ ครบถ้วน	เพิ่มจากน้อย (1) มีบ้างไม่มีบ้าง ลดจากมาก (3)	นำเสนอเนื้อหาตรง ตามหัวข้อ เนื้อหา ทั้งหมดถูกต้องและ ครบถ้วน ครอบคลุม
สื่อและเทคโนโลยี			
การใช้เวลา			
การตอบคำถาม			

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

การตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ของ Scoring Rubrics

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

- **หา Inter-Rater Reliability (ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ให้คะแนน)**

$$\text{Inter-Rater Reliability} = \frac{\text{จำนวนคนที่ให้คะแนนตรงกัน}}{\text{จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด}} = \frac{4}{5} = 0.80$$

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ตัวอย่าง Inter-Rater Reliability

Inter-Rater Reliability 0.60, minor revision

Inter-Rater Reliability 0.60, diverse opinions, need to clarify

Too diverse, rubric must be clarified and revised before use

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

- ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (**Inter-Rater Reliability**) ที่ยอมรับได้ อยู่ที่ **0.60** ขึ้นไป (**60% Agreement**)
- หากต้องวัดคุณลักษณะที่มีความเป็นนามธรรมสูง อาจต้องการความเชื่อมั่นสูงขึ้น เช่น **0.80**

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

Validity vs. Reliability ของ Scoring Rubrics

- การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่สอนวิชาเดียวกัน จะช่วยเพิ่ม**ความตรง (Validity)** ในการประเมินด้วย Rubrics มากขึ้น (มองเห็นเป้าหมายเดียวกันมากขึ้น)
- การใช้ผู้ประเมินหลายคนประเมินคุณลักษณะเดียวกัน (Inter-rater) จะช่วยเพิ่ม**ความเชื่อมั่น (Reliability)** ในการประเมินด้วย Rubrics มากขึ้น (ผ่าน Inter-rater reliability)

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ตัวอย่าง

การสร้าง Scoring Rubrics IIUU

Student Product-Driven

เป้าหมาย: รายงานของนักศึกษา
(Student Report)

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

Scoring Rubrics IIUU Student Product-Driven

- ใช้ผลงานของผู้เรียนเป็นตัวบ่งบอกเกณฑ์การให้คะแนน เช่น จะสร้าง เกณฑ์การให้คะแนน รายงานแบบ 3-scale

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน

- ❑ นิยามคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน (นิยามความหมาย + องค์กรประกอบ)
- ❑ ตรวจสอบความตรง (Validity) โดยเพื่อนอาจารย์/ ผู้ทรงคุณวุฒิ (3-5 คน) (วัดได้ตรงตามที่ต้องการไหม)
- ❑ ทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นแบบ Inter-Rater Reliability (หลายคนเห็นเป็นอย่างเดียวกันไหม)
- ❑ ปรับปรุงก่อนใช้จริง
- ❑ นำไปใช้จริง (Implement) เก็บข้อมูลป้อนกลับทุกฝ่าย
- ❑ ปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ rubrics นี้

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ขั้นตอนการใช้เกณฑ์การให้คะแนน

- ❑ แจ้ง (**Declare**) ผู้เรียนให้ทราบโดยทั่วกัน
  - ❑ ใส่ไว้ใน Course Syllabus
  - ❑ ให้นักเรียนอ่าน อภิปราย ชกตาม Rubrics
- ❑ เปิดโอกาสให้ นศ. เจรจาประนีประนอม (**Negotiate**)
- ❑ เก็บข้อมูลป้อนกลับ (**Feedback**) (ปัญหาอุปสรรค + ข้อเสนอแนะ) จากผู้ประเมิน (เพื่อนอาจารย์) และ ผู้ถูกประเมิน (นศ.) เพื่อปรับปรุง

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

Q&A

<https://app.sli.do/event/emribrsk>

sli.do

Join at

slido.com

79254

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning

ชนิดของ Scoring Rubrics

©Khajornsak Buaraphan: Institute for Innovative Learning